

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK — Contich

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 344 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Booschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen.
— 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avont-
uur. — 327. De Reis in den nacht. — 328. De Zwarte Bende.
— 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare sol-
daat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonder-
land. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Ha-
ven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. —
336. Een brutale feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338.
De vlucht over de Schelde. — 339. Neels' avontuur. — 340.
De Zwarte Ruiters. — 341. De Heid van Afrika. — 342.
De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den
Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vacantie.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukk. R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 372

A. HANS.

EWIJN, DE LIJFEIGENE

EWIJN, DE LIJFEIGENE

I.

Ewijn hoede het vee van zijn meester. Zijn zuster Wanda kwam haastig uit het bosch naar hem toe geloopen.

— O, moeder is zoo erg! zei ze schreiend. Gadedelijk mee!

Ewijn schrok, al was zijn moeder reeds lang ernstig ziek.

— O, haast u! drong Wanda aan. Moeder zal sterven.

Het vee graasde rustig. Ewijn keek nog even naar de kudde. Het was hem streng verboden ze alleen te laten. Maar zijn moeder... En plots snelde de knaap heen. Hij liep vlugger dan zijn zuster en bereikte weldra een leemen hut in het woud.

't Was een ellendige woning, laag gebouwd, met stroo gedekt, klein en bekrompen. Een stal stond er tegen. In een hoek der hut, op een bed van stroo, lag de kranke. Een buurvrouw stond er bij. Ze boog zich over de zieke en zei luid:

— Daar is Ewijn!

De zieke trachtte zich op te richten, maar ze had er de kracht niet toe. Ze opende wijd de oogen, als om haar jongen nog eens goed te zien.

— Moeder! snikte Ewijn, en hij knielde bij haar neer.

O, hij had moeder zoo lief. En moeder zou nu sterven. De bezweerder was geweest, had wonderlijke woorden gesproken en gebaren gemaakt. Hij gaf ook kruiden. Maar 't hielp niet... Ewijn had tot de goede geesten gebeden, doch die schenen niet te willen helpen.

Vader trad ook binnen. Wanda was hem gaan roepen op het land, en keerde met hem terug.

Moeder keek naar haar geliefden. Ze kon niet meer spreken. Ze hijgde van benauwdheid. Maar uit haar oogen straalde de liefde.

— Ha! zit de lulak hier! klonk het eensklaps, op ruwen toon.

Aan de deur stond een groote man. Hij moest zich buigen om binnen te treden.

Ewijn sprong op.

Die man was de opzichter van de hoeve, een strenge baas.

— En de kudde alleen laten! riep hij toornig uit. Het is verboden... ge weet het.

— Moeder is zoo ziek! kloeg de knaap.

— Mijn vrouw sterft, sprak Eric, zijn vader, en hij wees naar den hoek.

De opzichter week dadelijk buiten. Hij was niet gaarne in de nabijheid van den dood.

— Ewijn, kom mee! gebod hij. De jongen kan zijn moeder toch niet helpen, sprak hij tot Eric.

Ewijn gehoorzaamde, maar met woede in het hart. Hij haatte den opzichter die zoo hard en onbarmhartig was. Doch wat kon hij doen? Het is elf honderd jaar geleden, dat hetgeen wij nu vertellen, gebeurde.

Ewijn was de zoon van een lijfeigene. Zijn vader behoorde eigenlijk als een paard of een koe aan den heer der groote hoeve, die ginder aan de Leie stond, en had weinig rechten.

De opzichter gaf Ewijn een klap om de ooren.

— Dit is om u gehoorzaamheid te leeren. Ge hadt mij moeten vragen of ge naar huis mocht gaan, zei hij.

De jongen durfde niets te zeggen. Vlug keerde hij naar de kudde terug. De opzichter zette zijn ronde voort.

Nu balde Ewijn de vuist.

— O, was ik maar vrij! wenschte hij.

Bij de Saksers, tot welken stam hij behoorde, waren de zeden nog ruw.

Een vreemde priester kwam hier soms preeken. Hij woonde ginder over de Leie te Harelbeke, waar een tempel stond, van den nieuwen godsdienst. Vader Echart noemden ze daar dien

ouden man met zijn witten baard. En te Harelbeke ook woonde een machtig heer, aan wien de boer der groote hoeve belasting moest betalen.

Men zei, dat vader Echart een Christen was. Doch Ewijn wist niet, wat dat beteekende. Vader Echart zei, dat men niet mocht bidden tot Wadan, den grooten God, dat er geen heilige boomen of heilige fonteinen waren. De Saksische bezweerders verzekerden, dat hij loog en een booze toovenaar was, dien de Saksers moesten ontvluchten. Hij zond de ziekten onder de menschen en de plagen onder het vee. Als hij met jonge mannen door het woud kwam stopte Ewijn zich dan ook achter struiken weg, zoo bang was hij van dien ouden man.

Maar ook bij de Saksers waren booze lieden, zooals de opzichter, die nooit medelijden kende. En Ewijn voelde zich zeer ongelukkig.

Hij zat nu in het gras en schreide. De opzichter was meer bezorgd om de koeien dan om een mensch. Een kind van zijn stervende moeder weg halen!

Na ruim een uur keerde Wanda bij den knaap terug. Ze vertelde, dat moeder gestorven was. Ewijn barstte weer in tranen uit. De twee kinderen zaten daar samen te weenen, als twee verlatenen.

Wanda bleef een heelen tijd. Eindelijk ging de zon onder. Ewijn dreef de kudde naar de hoeve.

't Was een groote boerderij, tegen het water. De eigenaar, heer Kalder, zag den knaap het hof betreden.

— Is uw moeder zoo ziek? vroeg hij.

— Moeder is dood, antwoordde Ewijn somber.

— Is ze al dood! Zeg aan uw vader, dat ik morgen kom om mijn deel te nemen.

De heer keerde in huis terug.

— Is uw moeder dood? vroeg Gerhard, de paardenknecht, die het kort gesprek gehoord had, en vriendelijk was voor Ewijn.

— Ja...

— Dat is zeer treurig! En morgen haalt heer Kalder de helft van uw vaders boeltje weg. Hij is er haastig mee. Ja, hij heeft veel noodig, want hij doet tegenwoordig slechte zaken. Daarom kijkt hij zoo knorrig, als een dog. Er zullen hier nog rare dingen gebeuren, dat zeg ik! Ik zal wel bijtijds uit de voeten zijn...

Ewijn luisterde niet veel. De gedachte aan zijn moeder vervulde hem te zeer.

Hij dreef de koeien naar de melkplaatsen, en had nog allerlei bezigheden. 't Was pikdonker toen hij zich naar huis begaf.

Den volgenden morgen kwam Kalder, de heer der hoeve met zijn opzichter naar de hut. Aan hem behoorde de grond, waarop Eric woonde, en zijn vruchten verbouwde. Eric moest ook veel dagen van het jaar kosteloos voor Kalder werken. En zijn zoon was zonder loon op de hoeve in dienst. Wanda mocht nog thuis helpen, maar dat kon ook spoedig veranderen.

Ewijn was vandaag vrij. Hij mocht de uitvaart van zijn moeder bijwonen.

Eric boog zich diep voor zijn heer.

— Mijn vrouw is gisteren gestorven, zei hij.

— Dat hadt ge me dan ook gisteren al moeten melden! snauwde Kalder.

— Ewijn heeft het u verteld...

— Omdat ik er hem naar vroeg. Breng de dieren hier!

Ewijn en Wanda hielpen vader. Vier schapen werden voor de hut gebracht. Kalder had een twijg in de hand en sloeg er mee op twee der dieren. De opzichter greep ze vast en bond ze aan elkaar. Kalder vroeg aan Eric hoeveel hennen deze bezat.

— Twaalf, heer...

— Vang er dan zes van.

Kalder keek nog eens rond, maar bemerkte niets meer, dat het meenemen waard was.

— 't Is een armoedige boel, bromde hij tot den opzichter. Ewijn, bind die hennen aan een stok! beval hij.

Vader en Wanda moesten daarbij helpen. En Kalder en zijn dienaar vertrokken met hun buit.

Ja, zoo was 't gebruik, de wet. Als een lijf-eigene stierf, mocht de heer de helft van de bezittingen weg halen. Dat was zijn recht op de erfenis.

Nijdig keek Ewijn de mannen na. Hij voelde het onrecht diep. En hij kon er niets tegen doen.

Bij de hut stonden nog eenige lijfeigenen. Ze kwamen voor de lijkplechtigheden. En die gebeurden ook op vreemde wijze.

Eric deed zijn overleden vrouw een paar grove schoenen aan. 't Waren de doodenschoenen. En de Saksers geloofden, dat de overledenen daarop naar het rijk der Goden moesten wandelen, over steenen en langs distels.

Eenige mannen kapten een gat in den muur. Daardoor moest de doode naar buiten gedragen worden, want de Goden zouden kwaad zijn, als het door de deur gebeurde. Anderen maakten een baar van takken.

Ze legden er moeder op en bedekten haar met een doek. Zoo droegen ze de doode naar buiten.

De korte lijkstoet vertrok door het bosch naar een open plaats tusschen forsche eiken. Daar

stond een heidensche priester, die zonderlinge gebaren maakte.

Maar Ewijn keek naar een houtstapel. Daarop zou men zijn moeder verbranden, naar de gewoonte der Saksers. En door het vuur heen reisde moeder naar het rijk der Goden.

Ginds over de Leie begroef men de dooden in den grond. Maar daar woonden de Franken, een andere stam.

De vrienden van Eric legden de doode op het hout. De priester zou het vuur ontsteken. Er stonden nog lieden uit de omgeving.

De priester stak de handen omhoog en riep vreemde woorden.

— Houd op! klonk het eensklaps.

De aanwezigen ontstelden. Wie durfde de heilige handeling storen?

— De priester van Harelbeke, zei er een.

— De Christen! sprak een ander.

Een grijsaard was met eenige jonge mannen snel genaderd. De heidensche priester keerde zich om en keek zeer boos.

— Waarom blijft gij niet over de Leie bij uw volk! schreeuwde hij nijdig.

— Omdat mijn Hemelsche Meester, Jezus-Christus mij uitzendt om het Evangelie te prediken, antwoordde vader Echart met zijn heldere stem.

Hij wendde zich tot de Saksers en zei:

— Menschen, laat toch uw heidendom varen! Geloofst niet in toovenaren, waarzeggers en bezweerders! Geloofst niet in Wodan of andere afgoden! Denkt niet, dat gij uit den wind of het gezang der vogelen de toekomst kunt lezen. Verkleedt u niet op den eersten dag van het jaar in een oude vrouw of in een hert om booze geesten te verzoenen. Er zijn geen booze of kwade geesten. Aanbidt geen boomen of bronnen, doe er geen geloften! Hangt geen tooverbeelden om uw hals of om den nek der dieren! Roept niet tot zon of maan, die u niet kunnen hooren! Gij wilt nu deze doode vrouw verbranden, meenend dat zij door het vuur naar het rijk der Goden vaart. Als gij de boomen bewondert, de bron hoort ruischen en de vogelen zingen, als ge de zon ziet schitteren, de maan glanzen, de sterren fonkelen, hoeveel grooter is dan God niet, die dit alles heeft geschapen...

En in vurige taal sprak de priester dan over het Christendom. De nieuwe leer verbood alle ruwheid en wreedheid. De menschen moesten niet twisten en vechten en geen bloed vergieten, maar elkaar beminnen.

De heidensche priester liep woest heen en weer en stookte de mannen op. Als zij dien vreemdeling zoo lieten spreken, zouden de Goden vertoornd worden, en ziekten zenden.

Plots drongen eenige Saksers naar vader

Echart toe. Niet allen echter durfden hem aanvallen, want ze vreesden den heer van Harelbeke, die zoo machtig was en soms met zijn leger over de Leie kwam.

Die heer beschermde den Christen priester.

Maar eenige opgewonden mannen, staken toch de vuisten uit. De jonge gezellen van vader Echart plaatsten zich voor hem.

— Ge wilt mij kwaad doen en ik kom met vrede tot u, zei de grijsaard.

— Ga heen! gebod de heidensche priester.

Ewijn school achter zijn vader. Hij vreesde, dat Echart plots door tooverij wraak zou nemen. Misschien werden allen hier wel eensklaps door den bliksem getroffen.

Maar de Christen prediker ging met zijn vrienden kalm heen.

— Hij is een bedrieger! raasde de heidensche priester. Wie naar hem luistert, haalt de booze geesten over zich...

't Duurde wat, eer hij zijn handelingen hervatte. Toen stak hij het hout aan. De vlammen sloegen op. Ewijn wendde zich af. Hij kon het niet aanzien, hoe zijn goede moeder daar in het geweldig vuur verteerd werd...

Hij vond het toch zoo wreed, al gebeurde het met alle dooden...

En de knaap stond achter een der forsche eiken te weenen...

III.

Ewijn was weer op de hoeve. Hij dreef het vee samen om het naar de weide te leiden.

Plots hoorde hij een groot lawaai.

— O, dat is de heer die toornig is, mompelde hij.

Kalder wierp Gerhard, den paardenknecht, uit den stal, en sloeg toen nog met een stok op hem, terwijl hij hem vreeselijk uitschold.

Eensklaps keerde de knecht zich om. En toen schrok Ewijn, want Gerhard gaf zijn heer een vuistslag in 't gelaat.

Kalder week achteruit. Hij scheen even als verdoofd.

Den heer slaan. Dat was ongehoord, Ewijn beefde er zelf van.

De opzichter kwam uit huis geloopt. Hij had het misdrijf gezien.

— Grijp den schurk en kap hem de rechterhand af! schreeuwde Kalder.

Twee knechten, die zelf bang waren voor straf, als de paardenknecht ontsnapte, grepen hem vast. Gerhard bood geen verzet. Hij scheen nu zelf ontsteld over zijn vermetelheid. Hij, een lijfeigene, had zijn heer geslagen... Hij was driftig geworden over de mishandelingen. Zijn heer had hem zoo geweldig behandeld, omdat zijn

paard, naar zijn zin, niet netjes genoeg geroskamd was.

— Hak den schurk de rechterhand af! schreeuwde heer Kalder.

De opzichter ging om een bijl.

Ewijn wilde zich verwijderen, om het wreed schouwspel niet te moeten zien.

— Hier blijven! beval Kalder. Ieder kan nu een les krijgen. Wee, wie geweld pleegt tegen zijn meesters. Roep al het volk samen!

Gerhard beseftte nu, wat hem te wachten stond; vreeselijk verminking en misschien de dood!

Eensklaps wierp hij zich met een forschen ruk achteruit en verraste zijn bewakers. De vrees gaf hem kracht. Hij kon zich bevrijden en snelde weg.

— Pakt hem! tierde de heer. Als ge hem niet vangt, verliest gij de rechterhand, schreeuwde hij de verschrikte lijfeigenen na.

Gerhard sprong in de Leie en dook onder. De mannen gingen vlug in een boot. Maar de paardenknecht kwam niet meer boven.

De opzichter stond met zijn bijl aan den oever naast Kalder.

— Hij is verdronken, zei deze. Die straf is te zacht.

Het volk hield zich doodstil, onder den indruk van het wreed gebeuren.

— Komt maar uit de boot! riep Kalder tot de twee lijfeigenen.

Angstig gehoorzaamden ze. Kalder schold hen uit voor lafaards en dreigde met de bijl. De mannen wierpen zich op de knieën en smeekten om hun leven.

— Voor ditmaal laat ik het zoo, maar wee, wie een oproerig woord spreekt. Ieder aan zijn werk! bulderde de strenge meester.

— Als Gerhard's lijk boven drijft, moet het uit 't water gehaald en met het hoofd omlaag aan een boom gehangen worden! zei hij tot den opzichter.

— Het zal zoo gebeuren, heer...

— De lieden worden opstandig... Ze luisteren te veel naar dien grijskop van Harelbeke... Hij is bij de lijkverbranding van Eric's vrouw weer in 't bosch geweest. Ik zal hem eens in de Leie werpen.

— Dat ware goed, maar dan in 't geheim. Als Liederik, de forestier van Harelbeke, het vernam, stak hij de hoeve in brand. En hij is zoo machtig! waarschuwde de opzichter.

Ewijn hoorde dit. Hij vond Kalder zoo'n boozen man als die vreemdeling. Ewijn dreef zijn vee weg en keek naar de rivier, die weer kalm voortstroomde.

De knaap voelde deernis met Gerhard, die zijn vriend was geweest.

Ewijn schudde het hoofd. Welk een onrecht hier! Wat konden lijfeigenen er tegen doen? Maar de jongen had een sterk verlangen naar de vrijheid. Hij bereikte de weide bij het bosch. Zijn dagelijksche taak ving weer aan.

Traag kroop de tijd voorbij. Ewijn zat daar te mijmeren. Hij dacht aan zijn moeder, die nu in het rijk der Goden was, naar hij meende. O, hij treurde zoo om haar verlies! Vader was ook zoo bedroefd. En er heerschte nu bittere armoede, want Kalder zou ook de helft van de vruchten eischen, die nog aan 't groeien waren.

— Was ik toch vrij! zuchtte de jongen.

Maar dat leek een nooit te verwezenlijken droom.

Plots hoorde Ewijn gerucht achter zich. Hij keek om en schrok geweldig. Uit den hollen boom van een stam kwam een hoofd te voorschijn. Met een gil sprong de knaap op. Hij meende dat een booze geest hem zou aanvallen.

— Maak geen leven! fluisterde de man, die nu geheel uit den hollen boom kroop.

— Gerhard! riep Ewijn verrast uit.

— Ja! Ze denken op de hoeve zeker dat ik verdronken in de Leie lig?

— Ja!

— Ik ben slimmer dan Kalder... Zijn ze me dus niet aan 't zoeken in het bosch?

— O, neen! Maar hoe komt ge hier?

— Wel, ik zwom onder water uit de rivier in den poel en school dan in 't riet. Zoo kroop ik door de wijmen naar het bosch en ik stak me hier in den hollen boom weg.

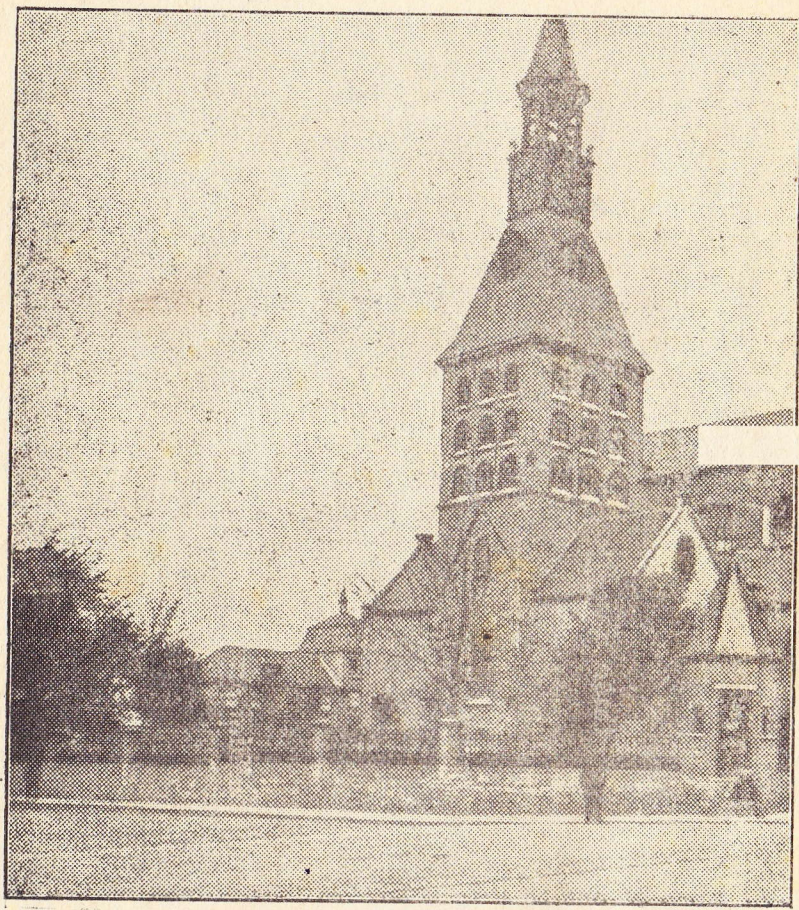
— O, als heer Kalder u vindt...

— Hij zal me niet vinden... Ik was al lang van plan weg te loopen en nu doe ik het. Een paar uur van hier is het woud nog veel dichter. En daar wonen de gevluchte kerels... Ik ga naar hen toe, en dan ben ik vrij! O, Ewijn, laat uw vee in den steek en vergezel me. Er zullen hier nog andere dingen gebeuren, geloof me. Kalder zit kort... hij heeft veel verloren... en hij zal zijn volk nog meer afbeulen. Ga mee!

— En mijn vader en Wanda verlaten! Kalder zou wraak nemen op hen! Ik moet hier blijven.

— Nu, ik talm niet langer. Wat wilt ge zulk een wreedaard dienen! Mij slaan en schoppen, omdat zijn paard niet netjes gekamd was. Dat loog hij. Hij was slecht gemutst... dat komt door zijn verliezen... O, ik moest hem mijn vuist in zijn gezicht slaan! En dan mijn hand willen afkappen! 't Is niet gelukt... misschien kom ik met de kerels nog zijn hoeve in brand steken! Vaarwel!

En Gerhard verdween in het bosch. Ewijn oogde hem na. Hij was blij, dat de paardenknecht het leven behouden had. Eigenlijk voelde hij zich nu jaloersch op hem. Gerhard ging naar de vrij-

Dorpplaats met kerk te Harelbeke.

heid. Ewijn had wel eens over die kerels hooren spreken. Ze waren van hier en daar weggelopen en leefden samen diep in het dichte bosch. De heeren konden hen niet vangen, al hadden ze het reeds beproefd.

— O, als vader wilde, gingen we er ook heen, dacht de jongen. Ik zal er van avond met vader over spreken.

Hij at nu zijn grof brood en dronk water uit een bron. Den ganschen namiddag dacht hij aan de Kerels in het verre woud. Maar op de hoeve zou hij niet over Gerhard spreken. Anders kreeg hij straf omdat hij niet dadelijk den paardenknecht verklikt had. Daarvoor zou hij de kudde wel mogen verlaten. Om moeders afsterven bij te wonen mocht het niet...

't Werd eindelijk avond en Ewijn dreef de kudde naar de hoeve. Er was al een nieuwe paardenknecht aangesteld. Niemand durfde nog over Gerhard spreken. En de veehceder bewaarde zijn geheim.

Maar toen hij thuis kwam, vertelde hij alles aan vader, terwijl Wanda aan de beek nog waschgoed spoelde.

— Nooit over Gerhard spreken, want heer Kalder zou u wel een oor durven afsnijden, omdat ge het hem verzwegen hebt. waarschuwde Eric.

— Vader, laat ons ook naar de Kerels vluchten! vroeg de zoon.

— O, neen, jongen! Het is, daar ook een ellendig leven. Ze hebben dikwijls gebrek. Ze moeten hun voedsel rooven. En nu en dan worden er van die menschen gevangen genomen en wreed ter dood gebracht. We wonen beter hier...

Zoo ontnam vader Eric zijn jongen de hoop op de vrijheid.

IV.

Eenige dagen gingen voorbij. Natuurlijk werd het lijk van Gerhard niet gevonden.

Kalder liep norsch rond. Ook de opzichter scheen somber en was strenger dan ooit.

Op een avond keerde Ewijn als naar gewoonte op de hoeve terug met de kudde, toen hij heer Kalder in gesprek zag met vreemde kooplieden.

Kalder bemerkte Ewijn en riep hem.

— Wat zegt ge van dezen knaap? vroeg hij aan de vreemdelingen, die den jongen van kop tot teen bekeken.

Een van hen trok Ewijn den mond open en keek naar zijn tanden. Hij neep in zijn armen en beenen.

— Niet kwaad! zei hij.

— Opperbest... en slank en ook verstandig; beweerde Kalder.

Ewijn had nu die menschen ook wel in 't gezicht willen slaan. Ze behandelden hem als een paard, dat verkocht moest worden. Maar dan be kroop hem hevige angst... Wat beteekende dit alles?

Kalder en de kooplieden wendden zich terzijde, en spraken voort. De jongen moest blijven staan. Hij dacht aan de waarschuwing van Gerhard, dat er hier nog vreemde dingen zouden gebeuren. Kalder had geld noodig. Zou hij nu eenigen van zijn volk als slaaf verkoopen? Dat was nog gebeurd. Ewijn begon te beven bij dit vooruitzicht... Weg van vader en Wanda, weg naar den vreemde, waar ze hem hard zouden doen werken en veel mishandelen... O, kon hij vluchten! Doch nu was die kans verkeken! Was hij maar met Gerhard meegegaan naar de Kerels!

Na een korten tijd sloeg een der kooplieden in de hand van heer Kalder. De zaak was afgedaan en Ewijn verkocht.

De koopman riep in een vreemde taal iets tot een van zijn knechten. Deze trad met een touw op Ewijn toe en bond hem aan armen en voeten. De knaap kon voort strompelen en werd naar een hok geleid.

— Lig hier maar neer! zei de knecht in gebroken taal der Saksers. Morgen moogt ge mee naar den vreemde.

— Ben ik verkocht? vroeg Ewijn schreiend.

— Ja... We gaan morgen naar de zeekust... en daar verkoopen we u weer. Misschien komt ge wel bij een grooten heer in dienst... en maken ze een mooien jongen van u!

— Maar laat me toch eerst naar vader en zuster gaan?

— Nu hebt ge geen vader en zuster meer! Een slaaf heeft geen familie... Ik zal u eten brengen, en dan moogt ge slapen...

Ewijn bleef alleen en voelde zich zeer ongelukkig. In zijn wanhoop rukte hij aan het touw, maar het zat te stevig vast, om het los te krijgen.

Verkocht als slaaf! En morgen werd hij voor altijd van zijn vader en zuster gescheiden.

Het werd duister in het hok. En Ewijn lag stil te schreien.

— — — — —
Vader Eric zat te vergeefs te wachten op zijn zoon. Toen deze niet thuis kwam, ging Eric ongerust naar de hoeve. Een knecht vertelde hem, dat Ewijn verkocht was aan vreemde kooplieden.

— Ewijn verkocht! riep Eric ontsteld uit. Maar heer Kalder heeft dat recht niet...

— Ja, hij zit al opgesloten. Wat doet ge er aan? Ze hebben nog andere slaven mee... En wie weet, wie er hier morgen nog weg moet!

— Ik wil den heer spreken! hernam de arme vader.

— De heer is in huis...

Eric richtte zich tot den huisbewaarder. Heer Kalder scheen hem te hooren, want hij kwam buiten.

— Wat komt gij hier doen? vroeg hij nijdig.

— O, heer, is het waar hebt gij mijn zoon verkocht?

— Ja...

— Maar dat mag toch niet...

— Niet mogen? Wie zou het me verbieden? Wilt gij oproer maken? Denk aan Gerhard! Hoeveel werkdagen staat ge bij mij ten achter?

— Door de ziekte van mijn vrouw.

— Ja, een reden vindt gijlieden altijd, om mij te benadeelen... Maak dat ge weg komt!

— Wanneer vertrekt Ewijn?

— Morgen...

— Mag ik hem dan nog eens zien?

— Om elkaar op te hitsen tegen mij? Neen, dat is niet noodig... Toe, maak zoo'n spel niet. Of uw zoon hier werkt of elders, dat is immers 't zelfde. Vooruit, verlaat mijn hoeve!

Kalder wierp de deur dicht. Toen trad de huisbewaarder buiten.

— Ik moet zien of ge al weg zijt, sprak hij.

— Zoo mijn zoon laten vertrekken... voor altijd...

— Talm nu niet, anders verkoopt heer Kalder u misschien ook nog en wat doet ge er aan! Hij heeft de macht!

— 't Is onrecht...
— Stil toch...
— Waar moet Ewijn nu heen?
— Ik hoor, dat de kooplieden morgen naar de zeekust trekken. Ze zullen den heirweg volgen, en als gij daar staat, kunt ge hem nog eens zien. Maar verlaat nu het hof, anders krijg ik last!

— Waar zit mijn jongen?

— In een der hokken...

— O, laat mij er eens bij!

— Dat is streng verboden. Eric, pas op, als heer Kalder u hoort, sluit hij u ook op, waar-schuwde de huisbewaarder. Ga nu voort!

De vader vertrok, met woede in 't hart en vol medelijden tevens voor zijn armen jongen.

— Eric verkocht... en voor altijd van mij weg! kreunde hij. Heer Kalder heeft dat recht niet... O, ik moet mijn zoon terug hebben... Ik zal hulp vragen aan de kerels... Dit gaat te ver... Lijden wij nog niet genoeg?

Wanda weende toen ze hoorde, wat er met haar broer gebeurd was.

— Kom, we gaan heen... ik zal alles doen, wat ik kan, om Ewijn te bevrijden, sprak vader. We keeren hier nooit meer terug.

Hij pakte 't een en ander en nam de twee schapen uit het stalletje. De meeste schamele have moest hij echter achter laten. 't Kon hem niet schelen! Als zijn kind maar bevrijd werd.

Den volgenden morgen kreeg Ewijn al vroeg eten... Toen werd de koord losgemaakt en de knaap buiten geleid. Men bond hem dan aan vier andere slaven, grootere jonge lieden, ook door de handelaren gekocht. Een was een wees, die hier op de hoeve had gediend.

— O, laat me bij vader! smeekte Ewijn, toen hij heer Kalder zag.

Maar deze grijsde. Wat gaf hij om de tranen van den knaap. De kooplieden zouden nu hun reis voort zetten. Ze wilden van avond aan de zeekust zijn en trachten, onderwege nog eenige zaken te doen.

Ewijn stapte mee. Hij dacht aan vader en Wanda. Waarom kwamen ze niet... nu hij heel den nacht afwezig was geweest?

De kleine karavaan begaf zich naar de heirbaan en volgde die. Ze was te voren door de Romeinen aangelegd, toen ze hier meester waren.

Uren marcheerde men voort. Men zou pas te Torhout wat rust nemen.

De heirbaan leidde nu langs een woud. Eensklaps keek Ewijn vreemd op. Ginds in een boom stond een wachter, die de heirbaan afspiedde.

— Vader, dacht de jongen.

Maar dat kon toch niet. Ze waren hier al zoo ver van huis.

De wachter blies op een hoorn. De kooplieden werden onrustig.

— Wat voert die kerel daar in 't schild? 't Is of hij anderen oproept. Zouden er van die rooverskerelen in de buurt zijn? zei een der handelaren.

— Dood hem, dan kan hij het gespuis niet oproepen, zei een ander.

— Het is vader! dacht Ewijn.

Neen, hij vergiste zich niet .. En men wilde hem dooden...

— Vader, vader, pas op! schreeuwde hij. Ze willen u dooden.

— Ha! die knaap kent hem... er is verraad, snauwde de opperste der kooplieden en hij sloeg met zijn stok Ewijn op het hoofd.

De jongen stortte neer... Maar uit 'het woud stormden nu mannen met knodsen en bijlen. De kooplieden en hun knechten trokken hun wapens. Er werd gevochten. De kerels uit het woud wonnen den strijd; ze waren talrijk. De knechten en twee kooplieden namen de vlucht; twee anderen lagen dood op den heirweg.

De slaven werden bevrijd.

— Ewijn, mijn Ewijn! riep Eric, die zich over zijn jongen boog. Zal ik u dan toch verliezen!

Ewijn lag bewusteloos. Men droeg hem in het woud.

Eric had in den nacht nog dit bosch bereikt en er bij de kerels Gerhard aangetroffen. Hij vertelde wat er met Ewijn gebeurde. Gerhard bracht hem bij den hoofdman. Deze was zeer verontwaardigd, toen hij vernam, dat heeren hun volk als slaven verkochten. Ze zouden aan de kooplieden hun buit ontnemen.

Eric werd op wacht gesteld om de heirbaan te bespieden, en had de karavaan bemerkt. Hij waarschuwde de mannen, die in de buurt kampeerden. Zoo werden de slaven bevrijd, maar de arme Ewijn lag ernstig krank in een hut, waar Wanda hem verzorgde.

VI.

Toen Ewijn na eenige dagen tot bewustzijn terugkeerde, ontstelde hij. Over hem boog zich een oude man, met grijzen baard. En ondanks zijn zonderling gevoel in zijn hoofd, herkende de knaap den Christen priester uit Harelbeke, vader Echart.

— Hij komt bij... hij ontwaakt als uit een diepen slaap, zei de oude man.

Hij knikte den jongen vriendelijk toe.

— O, zou hij gered zijn? vroeg Eric, die nu nader trad.

-- Ja... God spaart zijn leven.

Ewijn zag nu zijn vader. En ook Wanda kwam dichterbij.

— Gevoelt ge nog pijn? vroeg vader Echart.

— Neen... Maar waar ben ik?

— Te Harelbeke... Uw vader en zuster zijn hier ook...

— Ik was verkocht...

— Ja, als slaaf... Een schandelijk misbruik, sprak de priester. Uw vader heeft u bevrijd...

— O, ja... vader in een boom...

— En nu zijt ge weer vrij. Maar ge zult later alles hooren, nu moet ge rustig liggen om geheel te herstellen, vervolgde vader Echart op vriendelijken toon.

Hij had zulk een goedig gelaat en zulke zachte oogen. Deze man kon geen booze toovenaar zijn, zooals de bezweerder beweerde. Ewijn verloor zijn vrees.

Dien dag toch nog hoorde hij wat er gebeurd was. De slavenhandelaar had hem geslagen, toen vader in den boom stond en de bevrijders riep. Vader was naar die kerels in het groote woud gegaan, om hun hulp te vragen. En zij verlostten de slaven. Maar Ewijn was toen ziek van den slag. Hij lag bewusteloos in de hut.

Een dag later besloot Liederik, de forestier van Harelbeke, rust in het land te brengen. Hij zou de kerels bedwingen en hun klachten onder-

zoeken. Ook wilde hij niet, dat kooplieden slaven kochten en verkochten.

Met een groote troep had hij het woud omsingeld. De kerels moesten zich overgeven en werden naar Harelbeke geleid. Ewijn lag toen op een kar. En te Harelbeke verzorgde vader Echart, die verstand van de geneeskunde had, den knaap.

— O, vader Echart is zulk een goede man, zei Wanda. 't Zijn leugens, wat de bezweerder vertelde.

Ewijn lag nu rustig op een zacht bed.

— — — — —
Liederik, de forestier, was aangesteld om de rust in Vlaanderen te bewaren. Die forestiers woonden toen te Harelbeke, dat dus een zeer oude plaats is. Het ligt thans bij Kortrijk, aan de Leie.

Liederik verhoorde de kerels. Hij vroeg waarom zij naar een woud waren gevlucht en van roof leefden. De mannen vertelden, wat ze te verduren hadden gehad, van hun heeren. Sommigen misten ooren en neus. Gerhard deelde mee, hoe Kalder hem de rechterhand wilde afhouden. Ieder had zijn droevig verhaal.

— Ik scheld u alles kwijt wat ge zelf hebt misdaan, zoo ge nu rustig en eerlijk wilt leven, sprak Liederik. Ik zal u allen land toewijzen, waar ge een hut kunt bouwen en uw kost winnen. Ge zult vrij zijn.

De kerels waren daarover verheugd.

De Saksische heeren echter vernamen dit met woede, maar ze moesten zich aan Liederik onderwerpen, al pleegden er hier en daar wel opstand, die dan met geweld bedwongen werd.

Ewijn genas en vestigde zich met zijn vader en Wanda op een stuk grond, niet ver van Harelbeke. Onverwacht werd zijn droom verwezenlijkt; hij werd vrij. Gerhard was zijn geboort.

Ze luisterden naar de prediking van vader Echart, en hoorden hoe het Christendom de ruwe zeden en het onrecht veroordeelde. Ze lieten zich, na onderwijs in de nieuwe leer gekregen te hebben, doopen.

Vader Echart predikte veel, ook elders. Op een avond kwam hij langs de Leie. Ewijn had hem vergezeld met zijn trouwen hond Raf. Op eens werd het dier onrustig.

— Vader, er is gevaar, waarschuwd Ewijn. Ik merk het aan mijn hond.

— Maar ik zie niemand...

— Toch is er gevaar...

Vlug rukte Ewijn den priester achteruit. Uit een boschje snorde een pijl aan en zonder Ewijns hulp, zou de grijsaard getroffen geweest zijn. Ewijn liet Raf los, die naar het boschje stormde. Een oogenblik later hoorde men een kreet. Vader Echart en Ewijn begaven zich naar het kreupelhout. Daar dreigde Raf heer Kalder te verscheu-

ren. Ewijn bedwong het dier. Kalder stond recht. Zijn been bloedde.

— Gij hebt naar ons geschoten... daar ligt uw boog, zei Ewijn.

— Wat spreekt gij zoo tegen mij, slaaf! snauwde de trotsche heer. Ha! Gerhard was niet dood... en hij is nu vrij! Dat vergeet ik niet.

Hij strompelde heen, want hij durfde nu niets meer doen.

— Hij haat u en wilde u dooden, sprak Ewijn tot den priester. O ja, vroeger heeft hij daar nog mee bedreigd.

— God vergeve het hem en verandere zijn hart. Ik wil geen wraak, zei de vrome man.

Ewijn vertelde dien avond het gebeurde aan Gerhard, en deze meldde het aan de dienaren van Liederik. Ewijn werd door den forestier onderzocht. Kalder werd gevangen genomen. Vader Echart pleitte voor hem en zoo behield de sluipmoordenaar zijn leven. Hij verloor echter zijn goederen en werd uit het land gebannen. Als een arm man trok hij naar den vreemde.

Vader Echart bemerkte, dat Ewijn een verstandige knaap was en vroeg of hij veel wilde leeren. Ewijn antwoordde, dat het zijn lust zou zijn te studeeren. De priester sprak over hem met Liederik en met Eric.

En Ewijn mocht naar een kloosterschool. Gerhard hielp zijn vader op het land.

Jaren verliepen en Ewijn werd zelf een prediker, die zijn Saksische volk uit de duisternis tot het licht wilde brengen. Gerhard trouwde met Wanda. Zijn land en dat van vader Eric werd vereenigd en er verrees een hoeve.